

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ביצה - ב'

1. אלו ג' דיני יו"ט, שבית שמאי לקולא ובית הלל לחומרא?

- א. ביצה שנולדה ביו"ט - לבית שמאי תאכל. לבית הלל לא תאכל.
- ב. איסור לא יראה חמץ - לבית שמאי: ככותבת. לבית הלל: כזית. [ו' שאור' לכו"ע בכזית]
- ג. השוחט חיה ועוף ביו"ט. לבית שמאי: יחפור בדקר ויכסה הדם. לבית הלל: יכול לשחוט רק אם יש לו עפר מוכן מבעוד יום. ומודים שאם לא הכין יכסה, באופן שיש דקר נעוץ מבעוד יום. וכן שאפר כירה נחשב מוכן. פרטי ג' הדינים מבוארים בגמ' בהרחבה בדפים הדפים.

2. ביצה שנולדה ביו"ט, מה הטעם לאסור?

- א. רב נחמן: מדובר שנולדה מתרנגולת העומדת לגדל ביצים שהיא מוקצה. לפיכך, לב"ה לא תאכל הביצה, שהיא נולד האסורה כמוקצה. וב"ש פוסקים כר' שמעון שאין איסור מוקצה ונולד. והקשו על רב נחמן: מדוע לא שנינו מחלוקתם גם בתרנגולת וגם בביצה - להודיע שכח האיסור של ב"ה אפילו במוקצה וכח ההיתר של ב"ש אפילו בנולד. [שחמור, מפני שלא היה בעולם]
- ב. רבה: מדובר שנולדה מתרנגולת העומדת לאכילה שאינה מוקצה. וכיון שביצה הנולדת ביו"ט הוכנה אתמול במעיים גזרו בכל יו"ט משום יו"ט החל במוצ"ש שיש בו איסור של הכנה. כדילפינן: "והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו" - הכנה מותרת רק מחול, אבל שבת לא מכינה [ואפילו בידי שמים] ליו"ט, וכן יו"ט לא מכין לשבת וגזרו אף בכל שבת.
- ג. רב יוסף: ביצה שנולדה דומה לפירות הנושרים שאסורים גזירה שמא יעלה ויתלוש ואינה גזירה לגזירה כיון שלכתחילה נתקנה על פרי וביצה הדומה לו.
- ד. [שייך לדף ג'] רב יצחק: דומה למשקין שזבו האסורים גזירה שמא יסחט ואין זה גזירה לגזירה. כיון שהיא חדא גזירה.

3. בדין מוקצה, האם סתם רבי במשניות לאיסור או להיתר?

- לגבי שבת - סתם להיתר כר' שמעון. בדין [מחתכין דלועין לפני הבהמה, ואינו אסור משום טרחה, וכן] בהמה לפני הכלבים אע"פ שבערב שבת היתה בחיים ומוקצת.
- לגבי יו"ט - סתם לאיסור כר' יהודה. בדין אין מבקעין עצים [להסקה] מהקורות ולא מקורה שנשברה ביו"ט.
- טעם החילוק: שבת חמורה, לא יזלזלו בה, לפיכך היקל. יו"ט קל בעיני אנשים לפיכך החמיר.
- ולכך גרס רב נחמן שבית הלל מתירים בשבת להגביה עצמות וקליפות. אפילו שביו"ט אוסרים מוקצה.

4. לרבה שגוזרים משום הכנה, השוחט את התרנגולת ביו"ט ומצא בה ביצים גמורות, מה דינם?

מותר לאכלם ביו"ט מפני שבמעו אמן הוי מילתא דלא שכיחא ולא גזרו בזה רבנן.